

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I ENERGETIKE

Ublažavanje klimatskih promjena

Višnja Grgasović

Služba za klimatske aktivnosti i zaštitu ozonskog sloja

Sektor za klimatske aktivnosti i održivi razvoj

Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu

zraka, tla i mora

LIFE tematski info dan

Zagreb, 28. ožujka 2017.

Klimatske promjene

Razlikujemo:

- ublaženje klimatskih promjena
- prilagodbu klimatskim promjenama

Ublažavanjem se djeluje na uzroke, a provodi se smanjenjem emisije stakleničkih plinova ili se povećava odliv (vezivanje ugljika u biomasu ili tlo).

Prilagodba klimatskim promjenama su aktivnosti kojima se sprječava ili umanjuje utjecaj promjene klime nastao zbog porasta temperature, povećanje razine mora, suše, poplave, itd. Kada politikama radimo na prilagodbi klimatskim promjenama jačamo otpornost okoliša, prirode, gospodarstva i društva na klimatske promjene.

Propisi koji reguliraju područje klimatskih aktivnosti

Međunarodni sporazumi:

- Okvirna Konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Rio de Janeiro, 1992.)
- objavljena u NN-MU br. 2/96, stupila je na snagu u odnosu na Republiku Hrvatsku 7. srpnja 1996.
- Kyotski protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Kyoto, 1999.) - Republika Hrvatska potpisala je Protokol 1999. godine (Zakon o potvrđivanju Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime objavljen je u NN-MU br. 5/07)
- Izmjene iz Doha Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Doha, 2012.) (Zakon o potvrđivanju Izmjene iz Doha Kyotskog protokola objavljen je u NN-MU br. 6/15)
- Pariški sporazum, usvojen 12. 12. 2015.
- Hrvatski sabor, usvojio Zakon o potvrđivanju Pariškog sporazuma, 17.3.2017.

Zakoni:

- Zakon o zaštiti zraka (Narodne novine 130/11, 47/14)

Strategije:

- Niskougljična strategija
- Strategija prilagodbe klimatskim promjenama

Pariški sporazum

1. Pariški sporazum je pravno obvezujući:

- Sve stranke trebaju primjenjivati svoje nacionalno određene doprinose, NDC

2. Sporazum je ambiciozan, postavlja dugoročni cilj:

- Sporazum predviđa zadržavanje zagrijavanja „znatno ispod 2°C u odnosu na predindustrijsko razdoblje kao i nastavak napora za ograničenje rasta temperature za 1,5°C.

3. Revizija, ažuriranje i povećanje doprinosa u petogodišnjim ciklusima:

- Globalni pregled poduzetih napora te ostvarenih smanjenja će informirati stranke da li su na putu ostvarenja globalnih ciljeva, sljedeći doprinosi ne smiju biti slabiji od onih koje stranke imaju

4. Uspostavlja se jedinstveni sustav izvješćivanja:

- Države su obvezne izvješćivati o svojim naporima na dvogodišnjoj osnovi te informacijama drugim državama i javnosti o tome kako provode svoje obveze, izvješća će prolaziti multilateralnu reviziju

5. Sporazum je pravičan:

- Razvijene države će nastaviti napore na ostvarenju postojećeg kolektivnog cilja mobiliziranja 100 milijardi dolara godišnje do 2025., kada će se postaviti novi kolektivni cilj. Također će pružati dodatne napore na izgradnji kapaciteta u državama u razvoju kao i prijenosu tehnologija.

LIFE program i klimatske aktivnosti

U okviru LIFE programa izdvaja se potprogram Klimatske aktivnosti, koji ima tri područja prioriteta:

- Ublažavanje klimatskih promjena
- Prilagodba klimatskim promjenama
- Upravljanje klimom i informiranje

Ublažavanje klimatskih promjena

U prioritetnom području Ublažavanje klimatskih promjena djelovat će se na doprinosu smanjenja emisije stakleničkih plinova, osobito doprinosom provedbi i razvoju povezane politike i zakonodavstva, poboljšanjem baze znanja, razvojem integriranih pristupa, te razvojem i demonstriranjem inovativnih tehnologija, sustava, metoda i instrumenata.

Prilagodba klimatskim promjenama

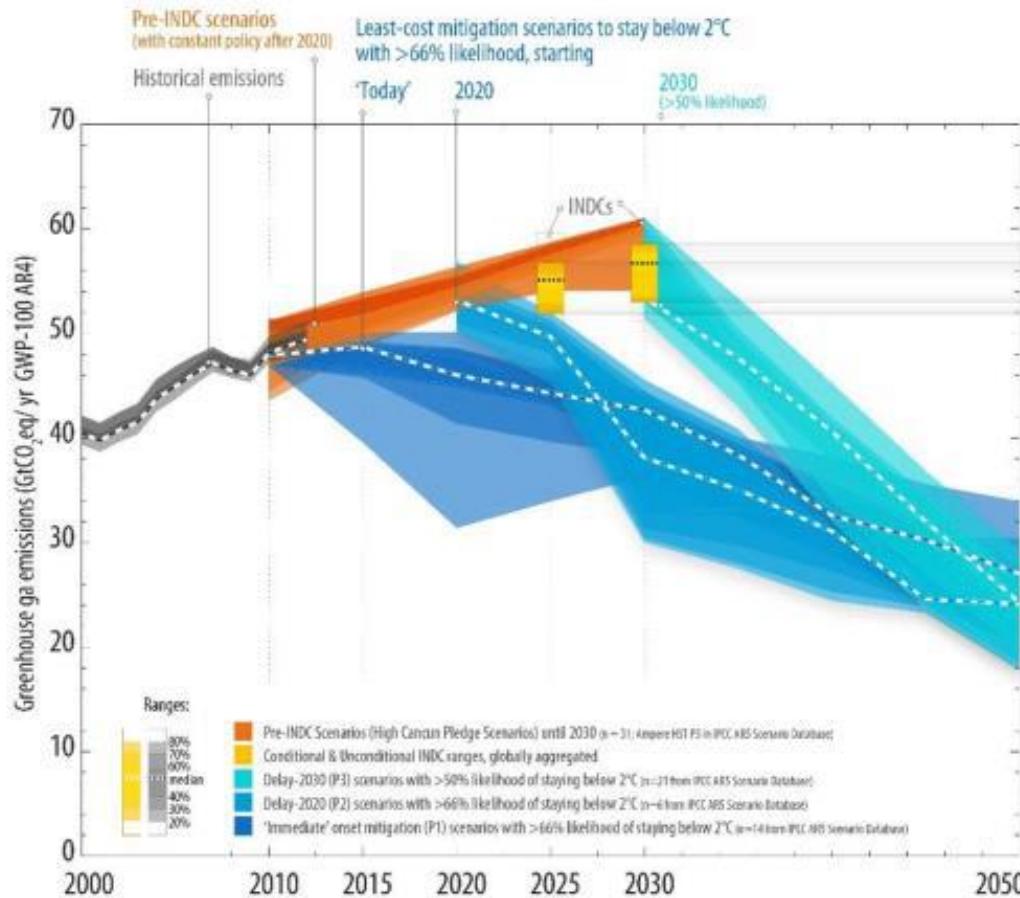
U prioritetnom području Prilagodba klimatskim promjenama podržavat će se napor na povećanju otpornosti na klimatske promjene, osobito doprinosom provedbi i razvoju povezane politike i zakonodavstva, poboljšanjem baze znanja, razvojem integriranih pristupa, te razvojem i demonstriranjem inovativnih tehnologija, sustava, metoda i instrumenata.

LIFE program i klimatske aktivnosti

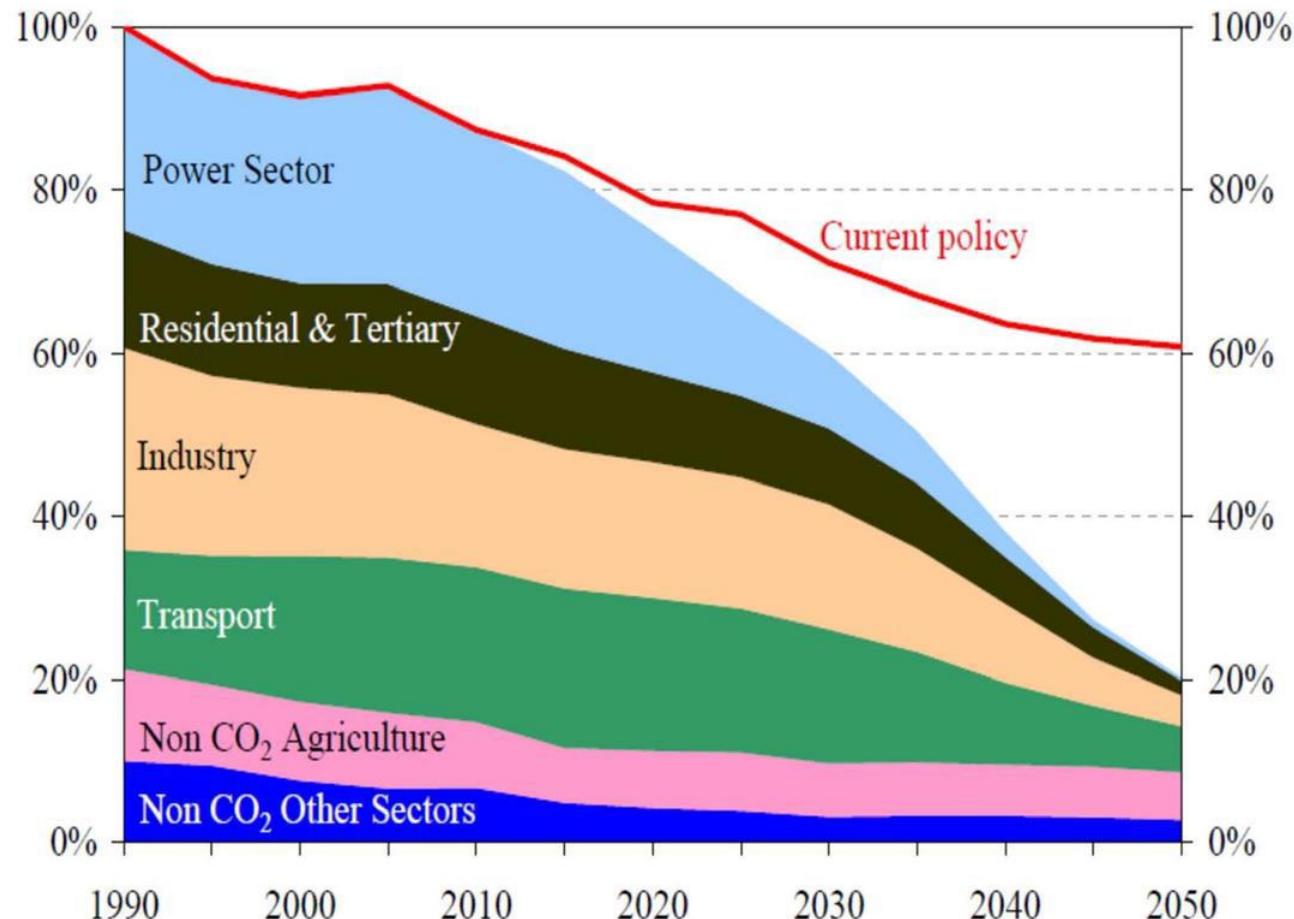
Upravljanje klimom i informiranje

U prioritetnom području Upravljanje klimom i informiranje poticat će se podizanje svijesti o klimatskim pitanjima, podržavati komunikacija i upravljanje informacijama na području klime i njihovo širenje, promovirati učinkovitija usklađenost s klimatskim zakonodavstvom i promicati bolje klimatsko upravljanje širenjem sudjelovanja dionika.

Globalni scenariji 2°C i Namjeravani nacionalno utvrđeni doprinosi (INDC)

EU do 2050.

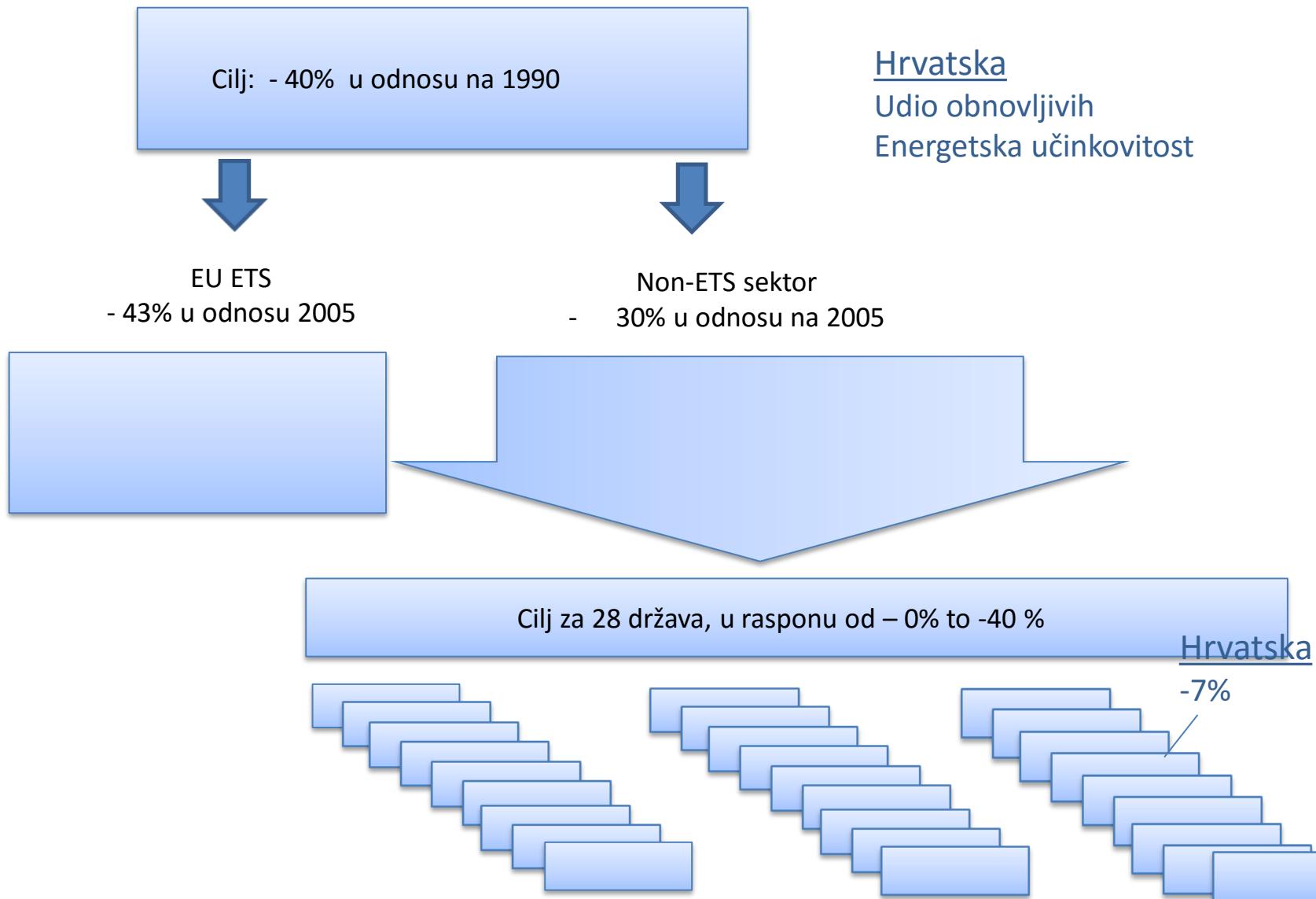

Izvor: Put za tranziciju prema konkurentnom niskougljičnom gospodarstvu u 2050. godini, EK 2011.

TEMELJNE ODREDNICE NOVOG KLIMATSKO ENERGETSKOG OKVIRA DO 2030.

Cilj do 2020.

Aktivnosti projekta izrade podloga NUS

Sektori i vremenski horizont

SEKTORI:

- ENERGETSKA POSTROJENJA
- INDUSTRija
- TRANSPORT
- KUĆANSTVA I USLUGE
- FUGITIVNE EMISIJE
- POLJOPRIVREDA
- GOSPODARENJE OTPADOM
- KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA, PROMJENE U KORIŠTENJU ZEMLJIŠTA I ŠUMARSTVO

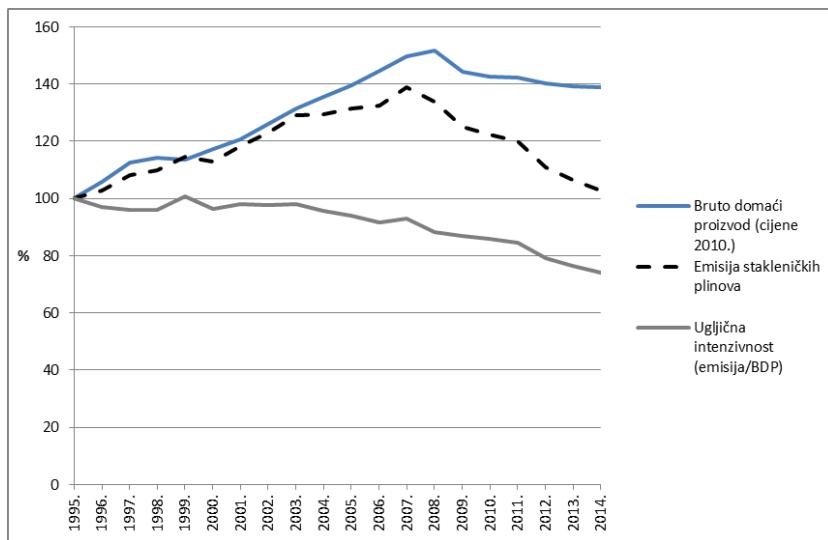
VREMENSKI HORIZONT:

→ 2020

→ 2030

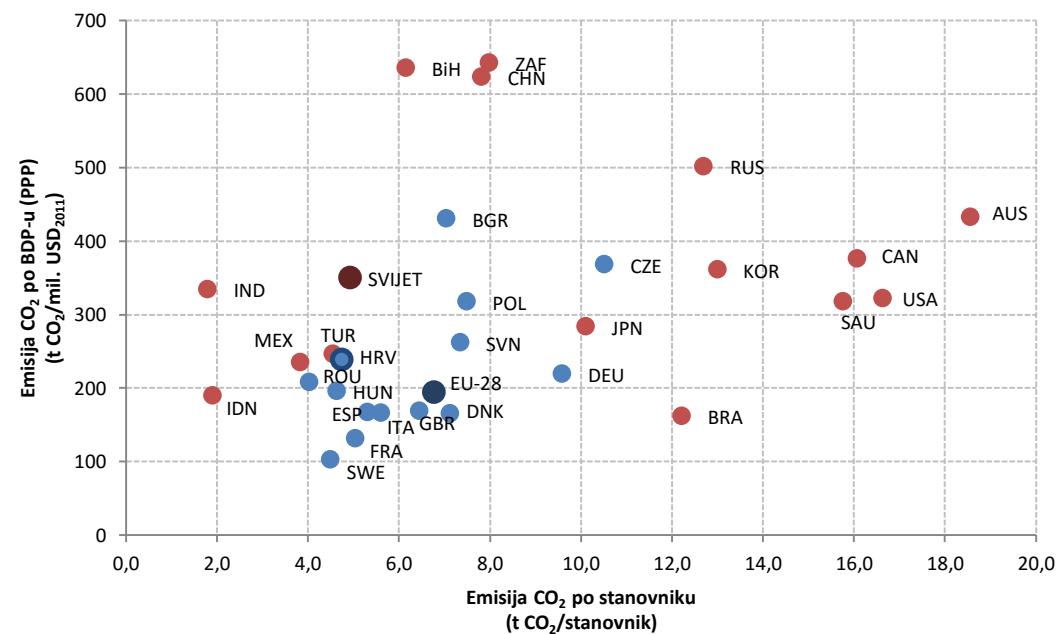
→ 2050

Gdje je Hrvatska?

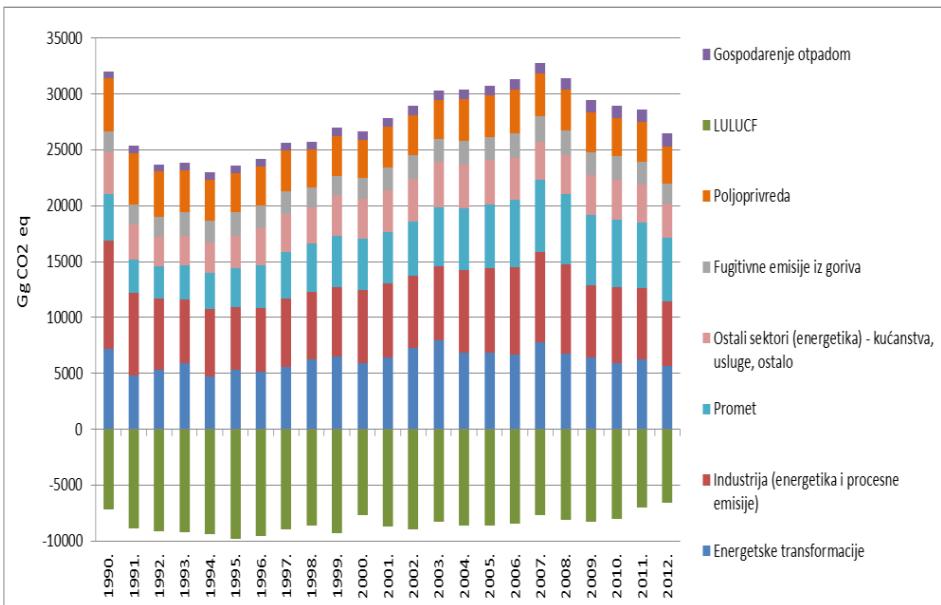
Razdvajanje gospodarskog rasta od emisija

Emisije CO₂ po stanovniku i po BDP-u za RH i druge odabrane države

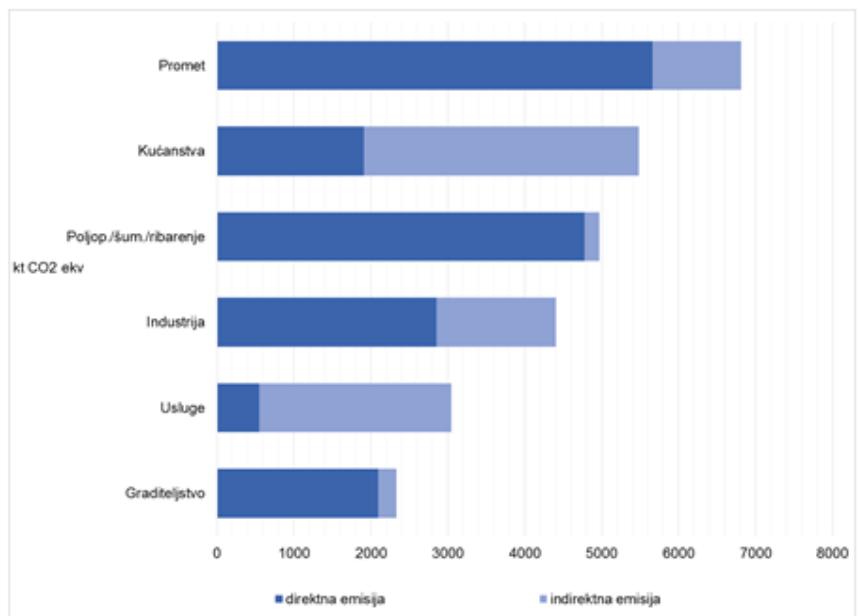

Emisija stakleničkih plinova 1990.-2012.

Emisije po sektorima

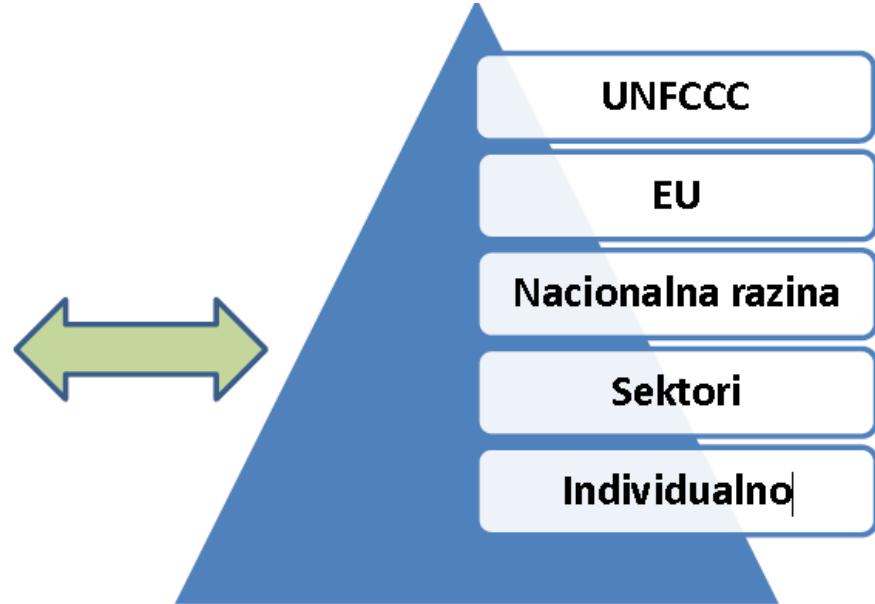
Ugljični otisak, 2012.

Međunarodna solidarnost i razvojni ciljevi RH

- održivi razvoj,
- konkurentna ekonomija,
- zapošljavanje,
- učinkovito korištenje resursa,
- povećanje sigurnosti opskrbe energijom,
- održivost energetske opskrbe,
- smanjenje energetske ovisnosti,
- smanjenje utjecaja na zdravље,

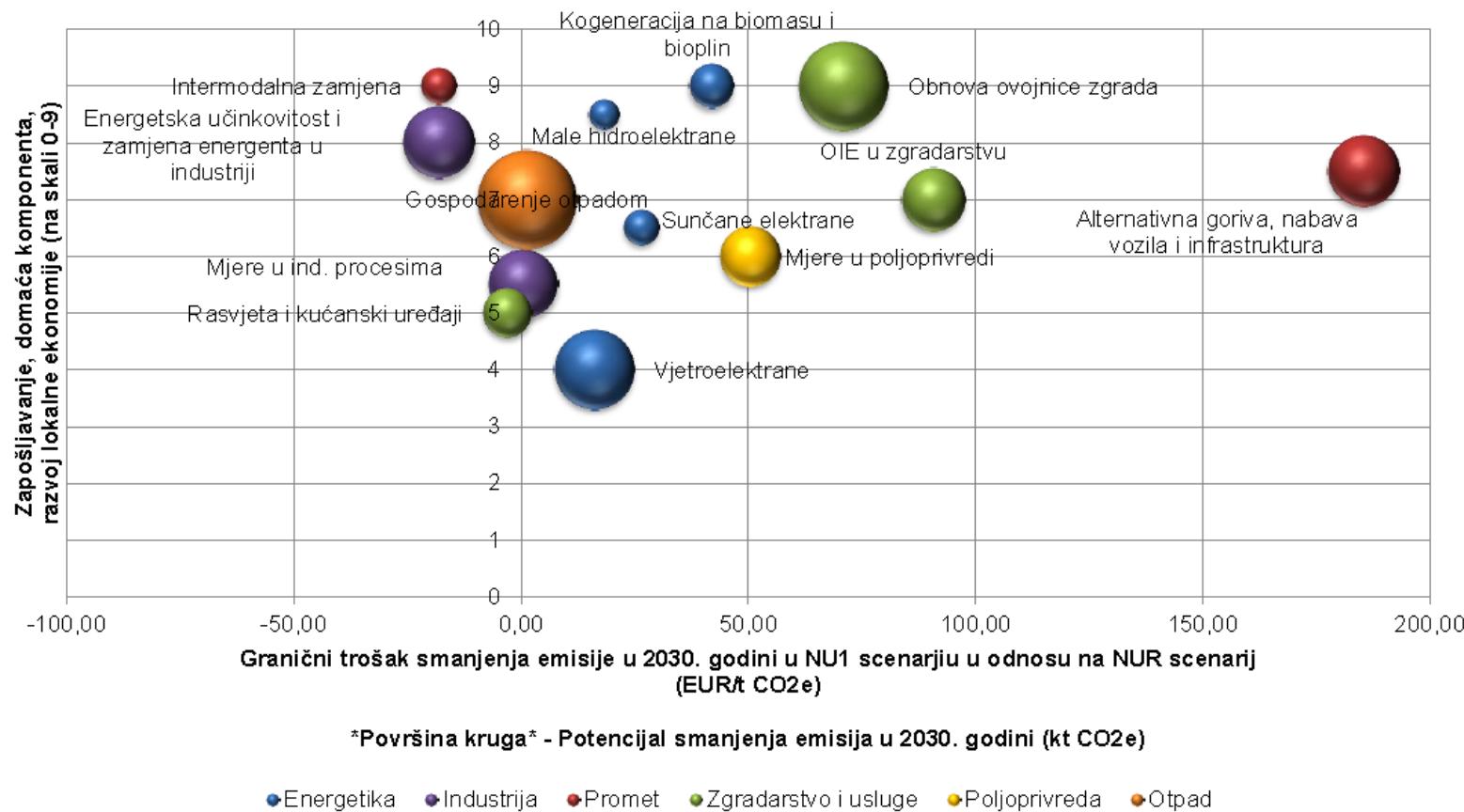
Hrvatska – obvezujući ciljevi prema EU emisije, OIE i EE

- 2020
 - +11% emisije u odnosu na 2005. ne-ETS sektoru
 - 20% OIE u bruto neposrednoj potrošnji
 - 10% OIE u transportu
 - Energetska učinkovitost prema Direktivi
- 2030
 - Nacionalni ciljevi za emisije, OIE i EE u okviru Akcijskog energetsko-klimatskog plana do 2030. godine
- 2040
 - Ciljevi će se utvrditi u tijeku 2020-2030

Mjere za smanjenje emisije NUS-a

- 85 tehničkih mjera
- 15 ne-tehničkih mjera
- Mjerila i kriteriji za mjere:
- Troškovna učinkovitost
- Mogućnost zapošljavanja
- Domaća komponenta
- Razvoj lokalne ekonomije
- Tehnička izvodljivost

MJERE Zapošljavanje, domaća komponenta, lokalni razvoj

Neke tehničke mjere s najvećim potencijalom u 2030. g.

Prvih jedanaest mjera prema sljedećim kriterijima: troškovne učinkovitosti, doprinosa rastu, zapošljavanju i domaćoj komponenti u primjeni mjere:

Energetska učinkovitost u zgradarstvu

Energetska učinkovitost u industriji i modernizacija industrijskih procesa

Obnovljivi izvori energije u proizvodnji električne energije, s naglaskom na integrirane sunčeve male sustave

Kogeneracije na biomasu i biopljin uz integraciju u centralizirane toplinske sustave

Korištenje sunčevih toplinskih sustava i dizalica topline za grijanje i pripremu PTV

Razvoj naprednih mreža i sustava

Promicanje multimodalnog i integriranog prijevoza robe i putnika, posebno korištenje bicikla u gradovima

Razvoj infrastrukture za korištenje alternativnih goriva u prometu

Poticanje nabave učinkovitih vozila, osobito poticanje primjene električnih vozila u kojima mogu konkurirati domaći proizvođači

Korištenje poljoprivrednih ostataka i energetskih brzorastućih kultura

Povećanje odliva pošumljavanjem na neobraslom šumskom zemljištu.

Netehničke mjere (neke glavne)

- Osigurati uvjete za integraciju politike klime u sektorske strategije izgradnjom kadrovskih kapaciteta, kapaciteta za planiranje, provođenje i praćenje provedbe na svim razinama, regionalno i lokalno
- Uspostaviti mehanizme novog upravljanja
- Izrada programa za uklanjanje prepreka i korištenje integriranih sunčevih sustava
- Promjena pravnog okvira s posebnim zakonom za ublažavanje i prilagodbu klimatskim promjenama
- Izrada kurikuluma za osnovne i srednje škole
- Priprema dokumentacije za financiranje iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje 2021.-2028. kroz poseban Operativni program za provođenje klimatskih aktivnosti
- Snažnija finansijska alokacija sredstava za istraživanje, razvoj novih 'zelenih' proizvoda i usluga, inovacije, demonstracijske i pilot projekte, ekološko označavanje i uvođenje shema označavanja ugljičnog otiska
- Osigurati mehanizme za financiranje razvoja naprednih integralnih projekata i demonstracijskih primjera
- Poticanje svih oblika promidžbe za promjene u ponašanju i stilu života koji vodi održivom korištenju resursa i prirodnih dobara

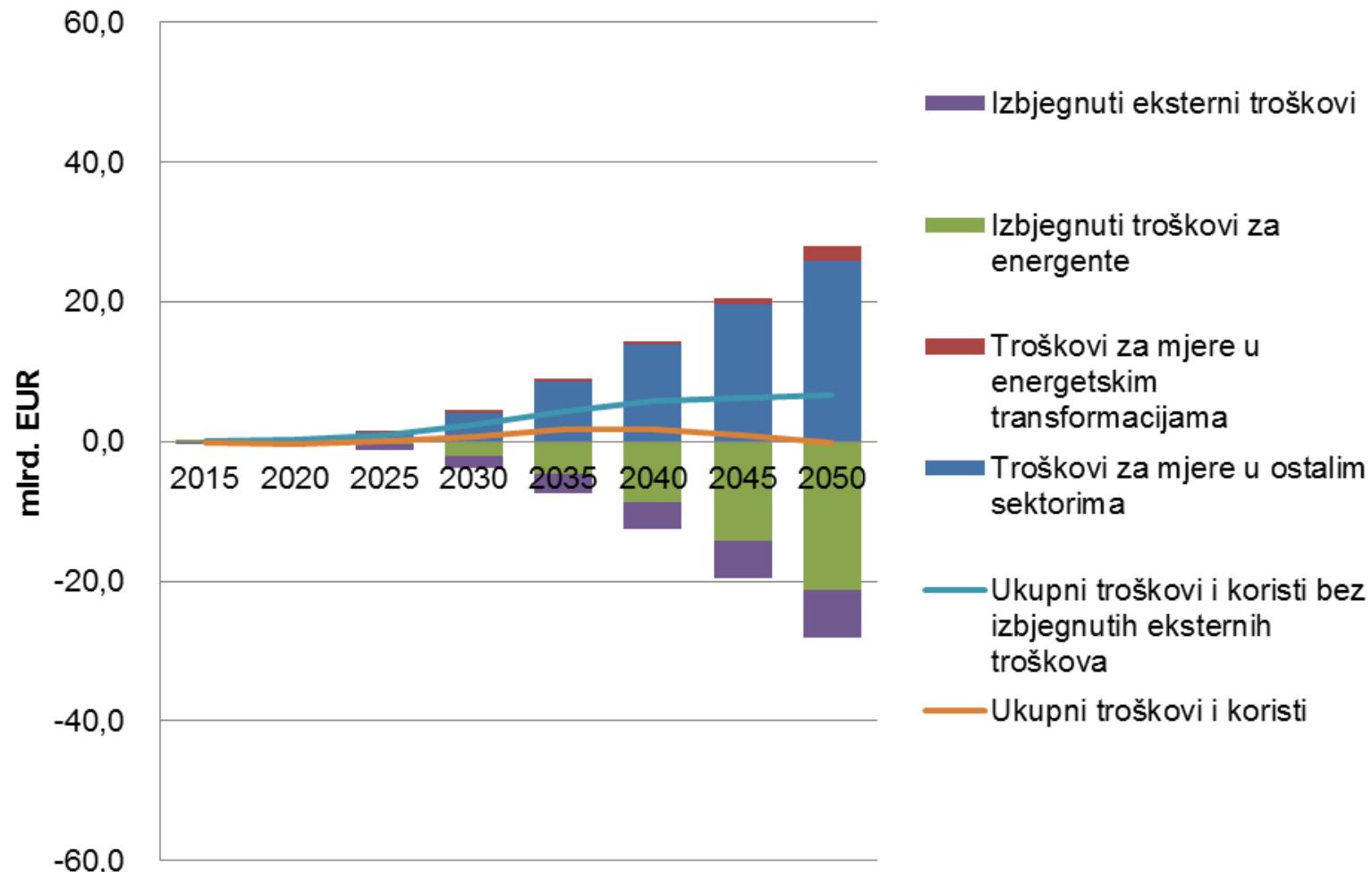
Netehničke mjere (neke glavne)

- Razrada finansijskih modela za partnerstva privatnih i javnih investitora na načine koji neće povećati javni dug.
 - Pripremiti se kadrovski i organizaciono za vođenje Europske unije u 2020. godini
 - Istraživanja vezana za zbrinjavanje otpada koji nastaje niskougljičnim rješenjima
-
- Promicanje proizvoda i usluga niskougljičnog otiska

Ova mjeru povodi se u snažnoj sinergiji sa mjerom Zelene javne nabave:

- studijska istraživanja, izrada baza podataka, modela, metoda za izračun i uspostavu shema za niskougljični otisak;
- izračunavanje ugljičnog otiska proizvoda i usluga na hrvatskom tržištu;
- poticanje projekata uspostave neobveznih shema označavanja proizvoda i usluga niskougljičnog i okolišnog otiska;
- poticanje provedbe sheme označavanja i niskougljičnog otiska i njezinih korisnika;
- raspoznavanje hrvatskih izvoznih proizvoda s mogućim brendom niskougljičnog otiska

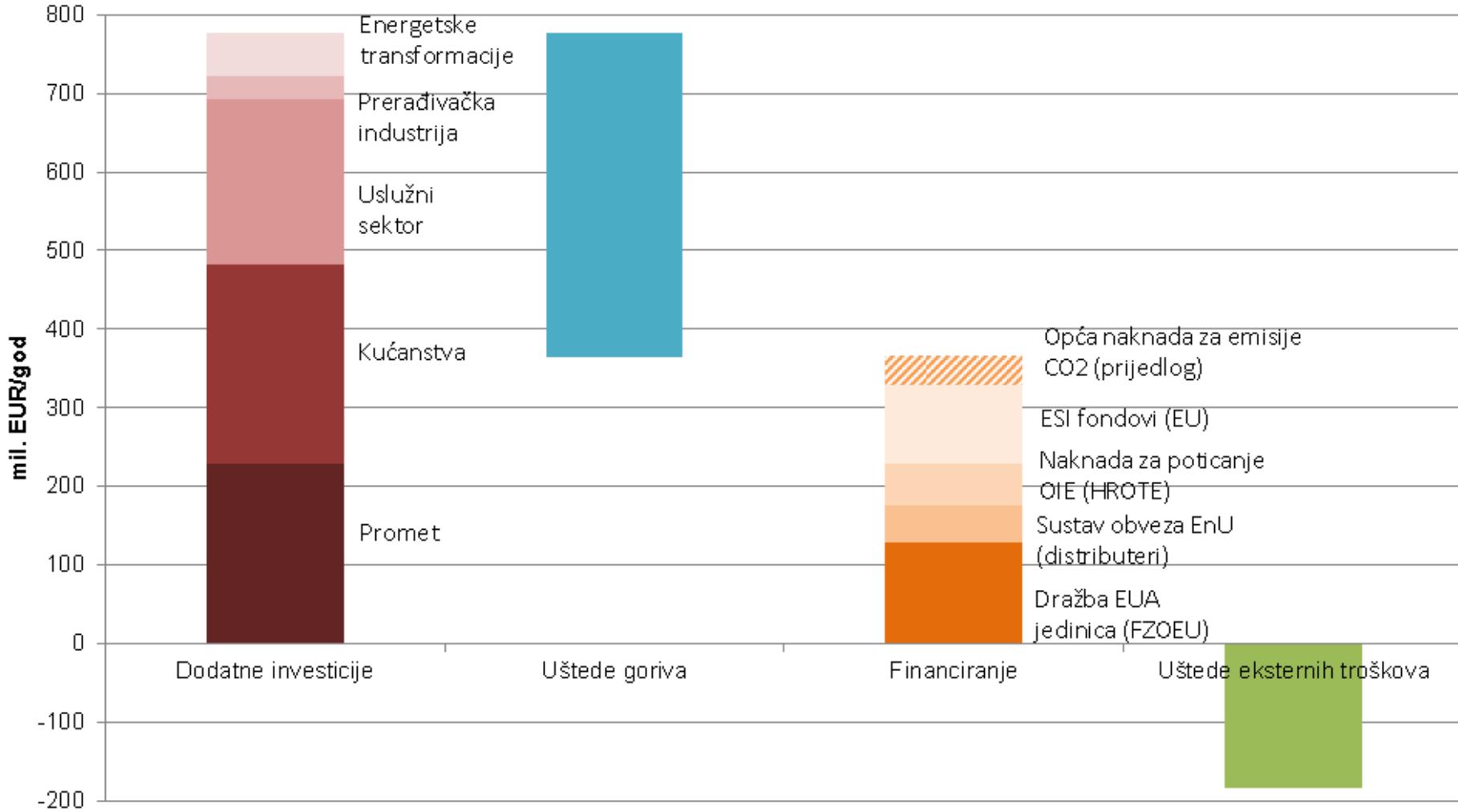
Troškovi i koristi mjera u scenariju NU1 u odnosu na NUR scenarij (kumulativno)

U 2030. godini suma troškova i koristi iznosi 0,4% BDP-a, bez uračunavanja vrijednosti izbjegnutih eksternih troškova taj iznos je 0,7% BDP-a.

Troškovi i financiranje

2030. , Scenarij NU1 u odnosu na NUR

Hvala na pažnji